

Aplikace (geo)demografických metod v oblasti vzdělávání

Abstrakt

Diplomová práce představuje možnosti aplikace demografických, geodemografických a statistických metod na data zveřejňovaná školskou statistikou. Z metod demografické analýzy je ukázáno využití měr, konceptu vícestavové demografie spolu s Markovovými řetězci a dále aplikace úmrtnostních tabulek. Těmito postupy jsou hodnoceny míry účasti na jednotlivých vzdělávacích stupních, průměrná délka školní docházky a počet odchodů z ročníku. Markovovy řetězce, které jsou založeny na pravděpodobnostech přechodu mezi ročníky, jsou také hodnoceny z hlediska jejich užití pro prognostické potřeby. Těmito metodami je analyzována situace na úrovni předškolního, základního a středního vzdělávání. Data potřebná pro tuto část práce pochází z běžně publikovaných Statistických ročenek školství. Na poli geodemografie je prezentován preferenční model migračních toků. Na konkrétním příkladu je zkoumáno, jak uchazeči o vysokoškolské studium preferují či naopak depreferují kraje České republiky jako cílové oblasti pro vysokoškolské studium. Poslední užitou metodou je binární logistická regrese, pomocí níž jsou analyzovány nerovnosti v přístupu ke vzdělávání na úrovni vysokého školství. Obě závěrečné metody jsou aplikovány na data z datové svodky Ústavu pro informace ve vzdělávání, která se týká přijímacího řízení na vysoké školy. Součástí diplomové práce je také teoretické nastínění vztahu mezi demografií a sférou praktických aplikací a popis školského systému České republiky.

Klíčová slova: aplikace demografických metod, vzdělávání, školství, míry účasti na vzdělávání, vícestavová demografie, Markovovy řetězce, úmrtnostní tabulky, preferenční model migračních toků, logistická regrese